

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 7. Quam necessaria & salutaris sit doctrina de progressu indies
faciendo in vita piè sancte[que] inchoata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

PROFECTV SPIRITVALI. 57

solo mereri aliquid possumus, breue est, & hora mortis quæ omnē merendi facultatem abscindit, tam incerta & anceps est, vt merito maximam iacturam fecisse dicendus sit, qui vel minima temporis particulam sine aliquo boni operis fructu transmiserit, quādo quidem quolibet puncto temporis bene impeti gratiæ acceptæ thesauros ipsamq; gloriam æternam adaugere possumus.

CAPVT VII.

Quam necessaria & salutaris sit doctrina de progressu in dies faciendo in vita pie sanctæq; inchoata.

QUISQVIS probè cognouerit, quam necessarium sit ijs, qui DEO seruire eceperunt, proficiendi studium, quam gratum sit diuinæ maiestati, quamq; Ecclesiæ sanctæ fructuosum, facile intelligit quam necessaria quoque & salutaris sit doctrina de eodem argumento instituta. Neque enim dubium est, summè necessarium esse atque vtile, siue viuissimis sermonibus, siue libris scriptis fideles exhortari vt à peccatis mortalibus abstineant.

TRACTATUS DE

abstineant, quæ hominem à Deo separant, mediâq; præscribere, quibus, ubi lapsi fuerint, Deo reconcilietur. Sed neque minus necessarium est & vile eos fideles, qui iâ abstinēt à talibus peccatis, cæperûq; seruire Deo, animare ut in virtutum studio bene inchoato progressû indies maiore facere cõnentur, præsidiaq; illis suggerere ad hoc institutû prosequendû sã ubria. Per exiguis enim boni operis fructû in nobis existere, si simulatq; initiû fecerim⁹ seruendi Deo, mox in vetera vitia, vel etiã grauiora, relaberemur. & iâ ex diuinis scripturis, Patrûq; vâctorû dictis supra ostendimus, eos qui post inchoatâ sanctâ vitâ nō cõcedunt ad maiorem vitæ perfectionem, in manifestû periculus cõuenire repediendû, & in pristina peccata relabedi. Ac recedamus à quos in tepiditate sua peristite, nec fieri mox deteriores, tam è perspicue ante proponimus, si spectem⁹ & amp̄iore Dei gloria, & Ecclesiæ salutē, paueros seruos de in virtutû studio prouectos, pluris facendos, quàm multos languidos & negligentes.

CAETERVM, vt ij qui fundamēta eni-

PROFECTV SPIRITVALLI. 59

tus diuini iecerūt, in ædificio suo spirit-
tuali persistant, & in Ecclesia Christi
multo numerentur, quibus cordi sit pro-
gressum facere in virtutū schola, neces-
sariū est, vt in cōcionibus, & exhortati-
onibus, quæ ad populū habentur, sæpe
numero tractetur de adiunctis ad pro-
fectum spirituale idoneis. Et quia in ce-
tu fidelium multi esse solent, qui non
admodū firmū propositū faciunt de-
seruēdæ vitæ peruersæ, scilicet q̄ deinceps
seruendi DEO, seruo & sedulo aga-
tur de iis quæ commouere eos possint
ad detestanda peccata lethalia, & ingre-
diendam vitam inculpata. Et rur-
sum quia in eodem non desunt alii,
qui firmiter decreuerunt DEO seruire,
sæpe serio agitur de iis, quæ eos per-
moueant ad amplectenda CHRISTI
consilia, vt pote ab æterna sapientia pro-
fecti, & ad vsurpandam orationem
mentalem, mortificationem, piorum
librorum, lectionem, ad exercendas
quoque virtutes humilitatis, secun-
dum perfectissimum earum gradum,
denique ad cauendas occasiones om-
nes & pericula peccandi. His eni in
medijs gradam diuinam conser-
uamus

uamus, & fructum in seruitio diuino facimus.

Speciatim autem necessarium est in iisdem concionibus tradere documenta ad cauenda delicta venialia opportuna: nam inter omnia praesidia ad fouendam augendamq; gratiam atque virtutes in eorum animis, qui coeperunt seruire DEO, principem facile locum tenet, studium assidue à lapsibus venialibus mentem expurgandi, eo quod eam debilitent, & disponant ad lethales. Id si in concionibus praestandum est, in libris quoque qui ad fructum spiritualem, animorum eduntur pressari debet, vt sicut certi exstant, qui data opera conscripti sunt ad extrahendos homines è peccatorum sordibus, & complectendum studium virtutum: sic non desiderentur alij, qui data opera doctrinā tradant congruentem illis, qui iam virtutum viam ingressi sunt, & indies ad perfectionem maiore aspirant. Hoc doctrinae in Ecclesia necessariae discrimen, ex dissimili fidelium dispositione natum declarat S. PAVLVS scribens ad Hebraeos, cū ait quosdam fideles esse paruos quibus laete

Heb. 5. 6.

PROFECTV SPIRITVALI. ¶

opus sit, non solido cibo, indigereq; ut doceantur qua sunt elementa exordij sermonum dei, hoc est prima doctrinae Christianae principia, quae sunt Poenitentia agere, peccata mortalia fugere, usurpare sacramenta ad salutem necessaria. Addit hos *exponit esse sermonis iustitiam*, hoc est, ut exponit B. ANSELMVS, doctrinae quae conuenit perfectis, vel ut Cardinalis Caietanus, doctrina quae agit de profectu in virtute, & addit, esse alios fideles in Ecclesia similes hominibus proxijs, & etatis, qui indigent cibo solido, hoc est doctrina, quae tradat modum faciendi progressum in studio virtutum, perueniendiq; ad eorum culmen & perfectionem caritatis: Nā, inquit, sicut lac praebet in infatibus, non ut sit perpetuus eorum cibus, sed tantum ad breue tempus donec adolescant & solidioris cibi capaces sint, sic fidelibus initio conuersionis traditur doctrina quae eos permoueat ad peccatorum mortalium odium, postea vero cum ceperint seruo seruire Deo, sublimior doctrina eis proponitur de progressu in omni virtute faciendo.

Quamvis autem per difficile sit multis

Ansel. &
Caiet. in 2.
s. ad Heb.

tis hominibus persuadere ut peruet-
 sam vitam deserant, & ad DEVM ex ani-
 mo conuertantur: tamen non minus
 difficile est persuadere multis seruis
 Dei, qui iam ceperunt seruire Deo, ut
 porro in cæpto cursu progrediantur: i-
 mò longè videtur difficilius, quia ad
 faciendum principium seruiendi Deo,
 sufficit vnus contritionis actus, firmū-
 que propositum à noxa mortali absti-
 nendi, quod quidem vnico temporis
 momento, post vnicum verbum bo-
 num auditum concipi potest: verum
 ad proficiendum, & perseverandum
 in vita sancta, opus est longa exercita-
 tione in omni virtute, diuturna que &
 constanti pugna aduersus vitia, passio-
 nes, & tentationes inimici. Et experie-
 tia quotidiana docet multos esse qui
 incipiant Deo seruire, paucos autem
 qui in studio inchoato perseverent. Sic
 constat. S. BERNARDVS, & cōfirmat
 S. BONAVENTVRA, Multo, inquit, se-
 cilium reperies multos seculares conuertit
 ad bonū, quā vnū quempiā de religio-
 transire ad melius. rarissima autē in
 terris est, qui de gradu, quē fortis religio-
 nis e semel attigerit, vel parum ascendit
 E. C.

Bern. Ep.

96 Bon. in
pharet.

lib. 4. c. 27.

PROFECTV SPIRITVALI. 63

Cum ergo hic labor in seruitio diuino proficiēdi ex vna parte tā necessarius & salutaris sit vnicuiq; & toti mūdo: ex altera vero parte difficile quidē, sed nō minus vtile & necessariū, vt existent libri de hoc argumēto conscripti, inter optimos offerimus hūc presentē tractatū, cum desiderio maiore DEI gloriam, & salutem animarum eius lectione procurandi.

CAPVT VIII.

De fructu spirituali quē haurire possunt incipiētes seruire DEO ex hac doctrina de ratione proficiēdi in virtute.

AD finem huius tractatus vna ad huc cōmonestatio occurrit necessaria ijs, qui aut inceperūt, aut certē cogitauerunt incipere dare operam verę pietati, nempe hæc. Vt qui piā viuendi consuetudinem iam dudum inierunt, si fortē incidant in conciones aut libellos, quorum sermo in eo vertitur, vt auditor vel lector auocetur à peccatis lethalibus non inde animam capiant alicuius tepiditatis, & arbitrentur nec sibi longius esse progredien-

D 2